

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Bortermelésünk veszedelme.

Lesz az idén bor, sok is és jó is. A szőlőknek a fillokszera leküzdése óta való rekonstruálásától fogva nem emlékeznek rá a gazdák, hogy ilyen bőséges szüretre lett volna kilátásuk. A májusi hőség amennyire ártott a gabonaneműeknek, úgy látszik, annyira használt a szőlőtőkének. Hozzáértők az ideai bortermést 30—60 százalékkal mondják magasabbnak a tavalinál. Természetes, hogy ez a körülmény nagyon jó hatással van mind a termelőkre és kereskedőkre, mind a fogyasztó közönségre nézve.

A magyar ember már-már elszakított a jó bortól, de kilátás van rá, hogy megint módjában lesz hozzászokni. Aminek több irányban érezhetjük majd hatását. A tömeg, amely rászakolt a szervezetet romboló pálinkára, megint vissza fog térni a borhoz, amely sokkal egészségesebb. Alább fog szállani a sörfogyasztás is, amely rengeteg dimenziókat öltött, bár a sörgyárak kartellba állottak, diktálják az árakat és lehetetlenné tesznek minden egészséges konkurenciát.

De még fontosabb körülmény az, hogy a bortermelő gazdák friss pénzhez jutnak, jelentős összegekhez, amelyek egyszeriben nagyot lendíthetnek helyzetükön. Kilátás van rá, hogy a külföldön ismét visszanyeri jó hírnevét a magyar bor, egyúttal a külföldről is milliók és milliók jönnek be az országba.

De már sorsa az a magyarnak, hogy öröme ne legyen ürem nélkül való. A jó bortermés okozta kedvező helyzetet a legsúlyosabban befolyásolja egy tervbe vett reform, egy új, alapítandó intézmény, amelynek gondolata bár sohasem született volna meg.

Ennek az új intézménynek kezdeményezője nem kisebb hatalom, mint maga a magyar állam. Arról van ugyanis szó, hogy megalakul az állam fenhatósága alatt a *Vinea* bor-kiviteli részvénytársaság, amely a kormánytól háromszázezer, illetve kétszázötvenezer korona évi szubvenciót kapna.

Súlyos csapás ez a hazai bortermelőkre és borkereskedőkre nézve. Mert a *Vinea*, amely kötelezve van bizonyos mennyiségű bort külföldön elhelyezni, a háromszázezer koronányi szubvenció révén végzetes nyomást

tud gyakorolni a bor árára és a borkereskedelemre. Miután kötelezve van egy nagy kvantumnak a külföldön való elhelyezésére, minden áron el fogja adni a bort, hogy kötelezettségének eleget tehessen. Nem kell hosszasan magyarázgatni azt, hogy mihelyt a külföld arról értesül, amint hogy máris értesült, hogy a *Vinea*-nak el muszáj adni néhány százezer hektoliter bort a külföldi fogyasztásnak, ezt a kényszert arra fogja fölhasználni, hogy minél olcsóbban kapja azt meg. Miután pedig a *Vinea* több mint egy negyed millió koronányi szubvenciót kap, megteheti azt, hogy áron alul adja a bort, mert hiszen a deficitet a szubvenció bőségesen fedezi.

Ilyen formán föltétlenül le fogja szállítani a hazai bor árát és a magyar bortermelő kénytelen lesz az ő borát olcsóbban adni a nemzetközi árnál.

Másik hátrányos hatása a *Vinea*-nak az lesz, hogy eléggé virágzó borkereskedelmünket tönkre teszi, amiből évente ezer és ezer ember ke-reste eddig a kenyérét. Mind a termelők, mind a kereskedők a leghatározottabban tiltakoznak a *Vinea* megalapítása ellen. És ha ezeknek nem kell, akkor ugyan ki az ördögnek kell a *Vinea*?

Dal.

Csendes őszi alkonyatkor
Karom karomba fűzve majd
Megindulok a táj felé, hol
A csipkerózsa még kihajt?

Megállok az ismert bokornál
És megkérdezlek újra ott,
Hogy megtartottad esküvéseid,
Mit ajkad egykor suttogott.

Megtartottad az esküt, melytől
Lelkem mámorral lett tele?
Vagy szertefoszlott szavad is, mint
A csipkerózsa levele? . . .

Fejemre száll az őszi dere,
Szivemből kilobbant a láng,
Közelgek már a sír felé,
Az elmulás sejtelve bánt . . .

Isten veletek álmaim,
Kacagó lányok, asszonyok
Én már veletek egy uton,
Többé haladni nem fogok.

Megyek az örök némaságba,
Ég veletek tehát dalok,
Az én ősziom már itt van, itt van . . .
Érzem, tavaszra meghalok . . .

Lantos.

Ősz felé.

Bognár Margit, a fürdő legünnepeltebb hölgye, a park egyik magányos padján ül s álmodozva néz maga elé.

Alkonyodik.
A napsugár valami különös lilaszereű ködben rezg; a szellő a zöld lombok közül már sárga leveleket is perget le, a meleg sem olyan tikkasztó, perzselő mint előbb, hanem olyan, mint az asszonyok utolsó szerelme, nem forró, inkább szelid, enyhe, lemondással teljes.

A tennispályáról még ide villog a lányok s dresszes urak fehér ruhája, még kacagnak, vígan vannak, de pár nap múlva eltűnnek innét s csendes lesz minden, üres lesz a telep.

A bokroktól rejtett helyre, hol Margit ül, alig jut el a kacagás; csak épp annyi, amennyit a szellő el-el kap belőle. De még ezt is rosszul esik hallania ma, mikor ez az első őszi nap úgy megkapta a lelkét s valami fájó rezignáció vett rajta erőt.

Eszébe jut, hogy ismét eltelt egy mozgalmas, hódításokkal teljes s mégis meddő nyár. Pedig mennyi reményt, mennyi vágyat fűzött hozzá s hiába ez is, mint eddig a többi.

Nem volt szegény leány, de igényei jóval nagyobbak, mint vagyona.

Ha vesszük, nem is tehetett róla, ha elkapták, mert szép, eszes leány volt s a férfiak azt mondták róla: Ez a leány valaki.

Mert hát igen, a többi leány leginkább csak többé-kevésbé csinos, jólnevelt bábú csupán, minden önállóság s akaratér nélkül. Csak ritkán akad köztük egy-egy, aki »egyniség.« Ezt azután felkapják, becézik, de férjhez menni nem igen szoktak, mert vagy azt mondják a férfiak: feleségnek igen okos, — vagy ők nem akadnak olyanra, amilyet várnak.

Igy volt Bognár Margit.

A városka, ahol voltak, kicsi volt neki. Nyaranta tehát egyik vagy másik divatos fürdőbe mentek, hogy ismeretségre legyen szert. De megfelelő csak nem akart akadni. Nem azért, mintha nem lett volna köztük pártiképes, sőt nagyon is volt, pl. egy cukorgyáros, gazdag, előkelő s régtől várja a választ. . . De Margit okos és nem romlottszívű; tudja, hogy bár igényeinek megfelelné az állása, vagyona, hanem a személye az nem neki való. Úgynevezett jó ember, ki Margitért mindent megtenne; s ha ő szeszélyből azt mondaná a nefelejt virágra, hogy piros, szent igaz, hogy ráhagyná, csak azért, hogy Margitnak legyen igaza. Már pedig ő akit férjének gondol, annak vasakarattal kell bírnia, ki nem engedne az ő szeszélyeinek s erős kézzel, biztosan, de mégis gyöngéden vezetné az élet rögzös útján. . . Szóval igazi férfi legyen.

Tehát Margit »valakit« keresett, maga sem tudta, hogy kit. . .

Voltak udvarlói között kedves, léha, vigfiuk, ő inkább pajtáskodott velök, de férjéül egyet sem óhajtott közölnök. . .

S az idő szállt észrevétlenül. Egyik nyár

Gazdák gyűlése.

A Sümegvidéki gazdakör választmánya Sümegen folyó hó 26-án élénken látogatott gyűlést tartott, amely *Pintér Lajos* alelnök vezetésével folyt le.

A mult gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették. E gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Sümegi Tivadar* és *Semetke József* tagokat kérte meg az elnök.

Ezután a csabrendeki állatkiállítás rendezését beszélt meg a gyűlés. *Barcza László* csabrendeki földbirtokos köszönetét fejezte ki csabrendeki tagtársai nevében, hogy a kiállítást Csabrendeken rendezze a kör s ezzel is állattenyésztésünk fejlesztésére buzditólag hat s ígérte, hogy a kiállítás érdekében mindent megtesznek, amit csak tehetnek. Ezután a kiállítást szeptember 19-ére tűzte ki a gyűlés s a jelenvolt csabrendeki tagok javaslatára helyül a község északi részén levő malom utat jelölte ki. A helyi bizottságba *Barcza Lászlót*, *ij. Tarányi Ferenc drt.*, *Sümegi Józsefet*, *Lőb Ignácot*, *Schreimer Dénest*, *Tubl Józsefet* és a községi bírót választotta a gyűlés.

A rendezés költségeire 100 koronát szavazott meg, az esetleges többletet az anyaez egyesületől kéri.

A bíráló bizottságba valamennyi választmányi tagot fölkéri. Erre a díjakat állapította meg a kör, mint az alább közölt hirdetményben olvasható.

A takarmányinséggel foglalkozott ezután a választmány. E tárgyban *Barcza László* kifejtette, hogy hazánkban a takarmánykivitel tilalom édes-keveset ér, amennyiben a takarmány nagy része a velünk gazdasági egységet alkotó Ausztriába vitetik ki, a kedvezményes vasuti szállítás csekély előnnyel bír, számottevő haszna alig van, azért írjon föl a kör a zalavármegyei gazdasági egyesülethez, hogy ez a kereskedelmi kormánytól a takarmányfélék önköltségi áron való szállítását kérje.

A gyűlés az indítványt elfogadta.

Hasonlóképpen elfogadta *Sárközy Viktor*nak, a gazdasági egyesület titkárának azt az ajánlatát, hogy a kormánytól 20 vaggon 30%-os kedvezményű korpát kérjen.

A szeszfőzésről kibocsátott hirdetményt tudomásul vette a gyűlés.

Barcza Sándor dr. új tagul lépett be az egyesületbe. Meleg éljenzéssel fogadták.

tűnt a másik után. Már tul volt az első ifjúságon, hanem azért ahol megjelent, még mindig úgy hívták: a szép Bognár Margit. Tudta ezt jól, de sokkal okosabb volt, semhogy meghatotta volna. S ha szép akart lenni, ez csak azért volt, mert ezt is egyik eszköznek tartotta célja elérésére, hogy olyan emberhez mehessen feleségül, kire minden tekintetben büszke lehessen s amilyen nem jut minden lánynak.

Hanem ilyen csak nem akart mutatkozni most sem. Pedig ezen a nyáron is sok új ismeretségre tett szert. — Volt köztük egy, aki tán mélyebb érdeklődést kellett benne, szívesebben fogadta udvarlását és a rózsabokrétáit, mint a többiét. . . Szép fiú volt, elegáns, szellemes és Margitot szerette, amint a jelekből észre lehetett venni: de sajnos, nem volt megfelelő állás. . . És Margit, az okos Margit tudta jól, hogy a szerelem hamar illan, ha a nélkülözés áll a háta mögött.

És »nem«-et mondott neki.

Persze udvarias formában, hogy ő »még nem gondol a férjhezmenésre« stb. a szokásos frázisok szerint. . .

Szanyi Ferenc, a járás gazdaszöveiségének pénztárosa, a kiadások levonásával 94 K 11 fillért adott át *Talabér Károlynak*, a kör pénztárosának. A választmány, bár a szövetség a körtől teljesen független társadalmi szervezet, mégis mivel hasonlóképpen a gazdák érdekeit szolgálja, az összeget a szövetség elnökségének utólagos beleegyezése reményében letétképpen elfogadta, de ha a jövőben rá szükség lenne, eredeti rendeltetésének visszabocsátja.

Ezután az elnök megköszönte az eleven érdeklődést s a gyűlést eloszlatta.

Csabrendeki állatkiállítás.

Hirdetmény.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület a Sümegvidéki gazdakör közreműködésével s a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi minisztérium anyagi támogatásával 1908. évi szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor Csabrendeken, a község északi részén levő malomuton tenyészállat-díjazást rendez.

Ezen résztvehet a sümegi és a szentgróti járás területéről minden gazda saját tenyésztésű nyugoti szarvasmarháival.

Díjazásban csak kős tenyésztők, u. m. kisgazdák, lelkészek, tanítók stb. állatai részesíthetők. Nagyobb tenyésztők állatai elismerő oklevelet nyernek.

Kiosztásra kerül:

I. Csoport. Tehenek. a) Egy I. osztályú államdíj (kötött) 100 K. b) Két II. osztályú államdíj à 75 K = 150 K. c) Egy egyesületi díj 50 K. d) Egy helyi díj a csabrendeki takarékpénztártól 50 K. e) Egy díj a sümegi takarékpénztártól 30 K. f) Egy díj a gazdakörtől 25 K.

II. csoport. Űszök. a) Egy I. oszt. államdíj (kötött) 100 K. b) Két II. oszt. államdíj à 75 K = 150 K. c) Két egyesületi díj à 50 K = 100 K. d) Egy díj a csabrendeki takarékpénztártól vidéki Űsző számára 50 K. e) Egy díj a gazdakörtől 25 K.

A rendezőség fentartja magának a jogot, hogy a díjak számát és nagyságát a szükséghez mérten a helyszínén is megváltoztatthassa.

Zalaegerszegen, 1908 augusztus hó 23.

Hertelendy Ferenc g. e. elnök. *Sárközy Viktor* g. e. titkár. *Pintér Lajos* gazdaköri alelnök. *Éles Károly* gazdaköri titkár.

S ma hallotta, hogy az éjjeli vonattal elutazott innét.

— Eggyel kevesebb, sóhajítja önkénytelenül.

S az ősz itt van s ő is haza megy és a reményeknek is vége — egy esztendőre. . .

Amint gondolkodik, egy-egy sárga levél zörögve esik melléje a padra, mintha azt mondaná: Elmúlt a nyár . . . múlik minden . . . jön a tél.

Margit megborzong, felkel helyéről s a bokrokkal beültetett mellékutakon siet lakásukra, nehogy valaki meglássa könnyben uszó szemét.

Hanem este vacsoránál, mikor a villannyal fényesen kivilágított étteremben megjelent, már ismét ő volt, az örökké vig, szellemes s bakfisoktól bámult, űtánczott Bognár Margit, akinek minden férfi hódol s kit minden asszony és leány irigyel a sikereiért. . .

Németh Böske.

Forgács.

»Hamisak a mérlegek,« — ezt a tényalást jelentette *Kiss Antal* városbíró a képviselőtestületnek folyó hó 16-án tartott gyűlésén. Megvizsgálta — úgymond — a város valamennyi üzletében a mérlegeket s arra a szomorú eredményre jutott, hogy egy üzlet kivételével mindenütt többé-kevésbbé hibásan mutatott a mérleg. Erre a városbíró vett egy városi mérleget és kihirdetett, hogy akinek kétsége támad a mérték iránt, vigye aruját a városházára s ott mérse utánna.

A képviselőtestület helyeslően fogadta a városbíró eljárását s megkérte, hogy az üzletek mérlegeit minél gyakrabban vizsgálja meg.

Elismeréssel honoráljuk mi is a városbíró eljárását. De nem tartjuk eléggnek. Mert végre is a nagyon sokan nem fognak a városházára fáradni, magyarul: szegyenkezni, hogy portékájukat utána méressék. Ez már a magyar vérben rejlik. Sokkal célszerűbb, ha a háziasszonyok szereznek be egy-egy konyhamérleget s ezzel nap-nap után megméri a vásárolt holmit. Ekként maguk legjobban ellenőrzik a mértéket. A pénzt azért a mérlegért ne sajnálják. Pár hónap múlva megtérül annak az ára.

A városbíró azonban mégis minél többször ejtse meg ezeket a vizsgálatokat. A község nagy érdekét szolgálja ezzel. És az a község hálás is lesz érte.

*

A veszprémi tanfelügyelőség jelentésében olvastuk, hogy a vármegye négy tanítóképzőjében 99 oklevelet osztottak ki, ebből csak 19 férfi s 80 tanítónői oklevél volt.

Ez is korekép. Olyan, hogy megérdemelné, hogy az öreg ciceró első helyen foglalozzék vele. De szóvá teszem én is ebben az apróságok rovatában is.

Amint a magyar társadalom fiai szertelenül tolonganak az úri pályákra, éppen úgy, sőt nagyobb arányban a nők a tanítónőire. Ma már 6000-et meghalad az oklevelés, de állás nélküli tanítónők száma.

Ehhez nem kell kommentár

És a tanítónő gyárak mégis osztják évről évre az okleveles tanítóhölgyeket. Amint pedig osztják, egyre nagyobbra termelik a női szellemi proletárságot s tesznek boldogtalanná annyi jobb sorsra érdemes nőt.

Meg kell szorítani ezt a szertelen termelést. Elsőben töröljék el a magánvizsgákat és képesítést. Azután szüntessenek be egy csomó tanítónői gyárat.

Míg azonban ez megtörténik, addig is a szülők találjanak ki leányaik számára más pályát, ahol könnyebben jutnak kenyérhez és esetleg fölkötőhöz is.

A magyar női háziipar országos megteremtése, azt hisszük, a legjobb orvosság volna a tanítónői áradat ellen. De csak úgy, ha az úrhatnamságnak gátat vet az okosság ezen a téren is.

*

Vidéki földmívelés emberrel beszélgettem. Persze a takarmányhiány is szóba került s ezzel együtt a kormány *segély akciója*. Kérdezem:

— Jelentkeztek-e kedvezményes takarmányra?

— Nem uram, a három faluból sem jelentkezett senki.

— Talán nincs rá szükség?

— De bizony van, de nem tudjuk, mire ajálkozzunk, tehát nem is ajálkozzunk.

Ime a magyar nép bizalmatlansága az állammal szemben. Ne csudálkozzunk rajta.

Berger Alfréd fogművész fogorvosi intézete BUDAPEST, VI. Teréz-körút 6.

A nyári idény alatt Keszthelyen.

Fogtömések: cement-, porcelán-, amalgam- és aranyból. Fogak és fogsorok mesteri kivitelben. Szájpadlás nélkül. fogak, aranykoronák, hidmunkák s minden e szakmába vágó dolgok készítése. Javítások 3 óra alatt készülnek eli Villanyerőre berendezve.

Június 25-től kezdve augusztus hó végéig terjedő működését megkezdte. — Fogadó órák d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig Erzsébet királyné-ucca 29. a *Schlieffer-féle* villában, Keszthelyen.

Sok száz év vilára, idegen hatalmak zsarnoksága, kiszípolozása nevelte bele a népvérébe, hogy fél mindentől, aminek hivatalos szaga van. Hisz csak félszázada sincs még a Bach-korszak uralmának. Emiatt elutasítja magától most is a kormány segítő kezét, mert a 40 év nem tudta belőle kiölni a századoktól belenevelt bizalmatlanságot. Avagy ez a 40 év sem volt mind olyan amelyik alkalmas lett volna a bizalmatlanság és félelem csökkentésére. Az ellenkezőre inkább.

Most eléggé felkarolják a *kisember* ügyét. De még sok víz elfolyik a Dunán és számos szociális intézkedésre van szükség, amikor népünk legyőzi idegenkedését és a becsapás félelmének hátsó gondolata nélkül nyúl a kormány segítő keze után.

Darányi miniszter maga százszor annyit tett, mint elődei együttvéve. Neki talán majd sikerül elérnie, hogy a nép a hatóságokban és az államban ne ellenségét, hanem első jókatóját lássa.

Bárd.

H I R E K.

— **Egyházmegyei hírek.** A monostorapáti plébánia javadalmat a megyés püspök Horváth János papjai kaplannak adományozta. — *Perényi* Lajos egyházmegyei alszéppap Csabrendekre küldetett hitoktatónak. — *Hegedűs* Ferenc a monostorapáti plébánia ideiglenes vezetésétől felmentetvén, *Petendre, Felki* Viktor Városlódról Tapolcára küldetett kaplannak.

— **Eljegyzés.** *Szelényi* Tamás vállusi főerdész eljegyezte Sümegi Tivadar sümegi urodalmi intéző nevelt leányát, *Szobovics* Herminkét.

— **Esküvő.** *Beiger* József Zalaegerszegről ma délben esküszik házasságot *Scheiber* József népbanki könyvelő leányának, *Ilonkának* a sümegi izr. templomban.

— **Áthelyezés.** *Réti* Sámuel, a csendőrség járásörmeztérét Sárbogárdra helyezték át. Helyébe *Wlassics* Jánost helyezték Sümegre Sopronból, aki az őrs vezetését már átvette.

— **Adomány.** A Sümegvidéki gazdákörnek a földmivélsügyi miniszter 400 K segédletet adott gépek beszerzésére.

— **Jegyzőválasztás.** A képviselőtestület folyó hó 29-én töltötte be a sümegi adójegyzői állást. A gyűlésen *Solyom* Tivadar főszolgabíró elnökölt. Bizalmi férfiakul Sümegi Tivadar, Németh János, Epstein Vilmos és Éles Károly képviselőket választották meg. A főszolgabíró tudatta, hogy az állásra 3 pályázó van, akik közül első helyen *György* Elek mostani helyettes jegyzőt, a másodikon *Csik* László letenyei segédjegyzőt, a harmadikon *Kecskeméthy* István tornai jegyzőt jelölte. A képviselőtestület közfelkiáltással egyhangulag *György* Eleket választotta meg, aki megköszönte a választást és a főszolgabíró előtt nyomban letette az esküt. Az új jegyzőt *Lukovich* Gábor dr. üdvözölte, majd a főszolgabíróhoz azt a kérést intézte, hogy a képviselők és az elüljárók választását menél előbb ejtse meg. A főszolgabíró kijelentette, hogy ez legközelebb megtörténik. A gyűlés a főszolgabíró eltelésével véget ért.

— **Letört virág.** *Kobida* István földmivélségi miniszteri számtiszt családja Sümegen nyaralt. Nagy csapás érte itt a családot. Kedves leánykájuk, *Margit* 11 éves korában folyó hó 25-én meghalt. Másnap helyezték örök nyugalomra a helybeli protestáns temetőben.

— **Állami vásárlás a sümegi múzeumnak.** A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége a múlt napokban értesítette hivatalosan *Darnay* Kálmánt, hogy az államosítás alatt levő sümegi múzeum számára megvásárolta a szalacska római kincs leletet és *Spissich* János híres zalai alispán hagyatékát. A római kincs lelet áll vésett ékkövekkel ékített arany és ezüst gyűrűkből, áttört művü arany függők és egyéb ékszerekből és nagyobb számú római ezüst

pénzből. E gyűjteményhez tartozik ugyane területen lelt óskori tárgyak sorozata, bronz láncsák, karperecek, díszített edények, kőeszközök stb. *Spissich* János hagyatéka is pár száz darabból áll. Legbecsesebb a levéltári anyag. Érdekes levelek vannak a sorozatban *Kisfaludy* Sándor és *Károlytól*, *Csányi* László, *Kölcsey* és *Kazinczy* Ferentől. *Pálóci* Horvát *Ádám*, *Fejér* *György*, *Kossuth* *Lajos* és *Deák* *Ferentől*. Becsesek *Festetich* *György* grófnak a *Heliconi* ünnepekre vonatkozó levelei. Egész sorozat levél van a szabadságharc emigránsaitól. Nemkülönbben *Kossuth* *Lajos*, *Ihász* *Dániel* Londonból küldött dedikált arcképei. A *Spissich* hagyaték kiegészítő részét képezi *Spissich* *János* páholymester díszes rézveretes szabadvőmives ládája, pecsétnyomójával és összes felszerelésével. Nemkülönbben *Spissich* *Jánosné* menyasszonyi kelengyét képezett selyem virágos himzésű vánkos áthuzatok. A sorozatot *Festetich* *György* grófnak dedikált Magyarország összes megyéinek térképeiből álló gyűjtemény zárja be. A múzeum ez újabb szaporulata tegnap érkezett meg a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségétől és beszerzött az állami *Darnay* múzeum allományába.

— **Iskolai értesítések.** A helybeli áll. reáliskolában a tanulók felvétele szept. 1. 2. 3. napján d. e. 9—11 óráig lesz. A beíráskor fizetendő 11 korona; ez alól senki sem menthető fel. Az egész évi tandíj 36 K, amely ös-zeg négy részletben is lefizethető. Szegénysorsú, jó magaviseletű s jó előmenetelű tanulók tandíjmentességért folyamodhatnak s díjtalanul kapnak könyveket az intézettől használatra; a szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvény az igazgatósághoz nyújtandó be. A segítő-egyesületől havi 2-2 korona segítésben részesül 10 szegénysorsú s tisztességes tanuló; ez iránt is az igazgatóhoz kell folyamodni. A javító, felvételi, pótló s magánvizsgálatok aug. 30. s 31-én lesznek. *Kellemen* *Károly* dr. igazgató.

A sümegi polg. leányiskolába a rendes és magántanulók felvétele és beírása szept. 1. 2. 3. 4. és 5-én délelőtt 8—12 óráig az igazgatói irodában történik. A tandíj egész évre 20 korona, mely az iskolaszék határozatából havonként előre 2-2 koronánként is fizethető. A beíratásnál fizetendő még 2 K felvételi díj, nyomtatványokra 1 K és 30 fill. az orsz. tan. nyugdíjint. hozzájárulása részére. A felvételi, értesítő és hozzájárulási díj minden növendékre nézve kötelező. A szegénysorsú, jó magaviseletű és jó bizonyítvánnyal bíró tanulók egész vagy fél tandíjmentességben részesülhetnek s ezen felül ingyen tankönyveket is kaphatnak. Tandíjengedezésért csak a növendék szülője vagy megbízottja folyamodhatik. A kérvényeket a tek. Iskolaszékhez címezve a beírás alkalmával az igazgatónál kell benyújtani; a folyamodványhoz zcsatolandó: 1) Iskolai bizonyítvány az előző tanévről. 2) Szegénységi bizonyítvány. Tanügyi pályán működők, valamint áll. tisztviselők ezen bizonyítvány csatolását mellőzhetik. *Cherny* *Mariska* igazgató.

A sümegi m. kir. állami elemi fiú- és leányiskolába a tanulók beírása 1908 szept. 1-én a fiúiskola irodájában kezdetét veszi; itt iratnak be az iparos tanulók is. Isteni tisztelekre szept. 4-én vezetik tanítványainkat. Az állami elemi iskola tanulói tandíjmentesek. Minden egyes növendék után beíratáskor 30 fillért nyugdíjletékre, 20 fillért értesítőre, 50 fillért könyvtárra, összesen 1 koronát azonnal le kell fizetni. A tanulók kora keresztlévéllel vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó. Felhívtnak a szülők, hogy a gyermekeket személyesen irassák be. Az elemi mindennapi iskolába járás kötelezettsége kiterjed azon gyermekekre, akik életkoruk 6-ik évét betöltötték, 1902-ben születtek. Az a tanuló, aki a tanév második felében tölti be a 12-ik évét, köteles a tanév végéig iskolába járni. Megnyílik a VI. osztály fiúk számára is. Ha a 12 éves nem ment középiskolába, vagy nem lép iparos pályára, köteles 15 éves korig az ismétlődő iskolába beírkozni és bejárni. Az oly tanuló, ki egy vagy két tantárgyból elégtelen

osztályzatot kapott, az igazgató, az előző és leendő osztálytanítója előtt javító vizsgálatot tehet. A javító vizsga díjmentes. Szállításra vonatkozó utbaigazítással szívesen szolgálunk. Sümegen, 1908 aug. 28-án. Az igazgatóság.

— **Iskolába.** Két nap és megnyílnak az iskolák ajtai. A két hónapos vakáció, amikor por lepte a könyveket, a gyermekek agyveleje megszabadult a tanulás nehéz gondjaitól s mint pajzán csikók szaladgáltak az aranyos, a napsugaras szabadságban, a drága jó vakáció oda! Megérkeztek a komoly tanár és tanító bácsik, a tanítónénik, akik új erőt gyűjtöttek új munkára s megkezdik nagy, nehéz, nemes hivatásukat, hogy minden földi kincsnél értékebb tartalommal töltsék meg a tanulók szívét, lelkét. Persze, a tanuló népség nem szívesen látja az iskolák nyitott kapuit. Csak a jó mama örvend titokban, hogy a pajzán, ugrifüles gyermek ismét biztos helyre kerül, az iskola négy fala közé s nem kell rá aggódnia, vele mérgetődnie. A pihent erejű tanító bácsik és nénik pedig meleg szeretettel fogadják az ifjú népséget, buzgó munkával nevelik belőlük — az új Magyarországot. Vigyázzanak, hogy az új Magyarország testben-lélekben erős legyen.

— **A takarmány hiánya és az állam támogatása.** Az idei takarmányhiány nagy csapással fenyegeti gazdáinkat. E csapás elhárítására a földmivélsügyi miniszter terjedelmes rendeletet bocsátott ki, amelyben körvonalazza a segítés módjait. Ebben kijelöli az ország takarmányinséges vidékeit. Bele tartozik, sajnos, Zala vármegye is. A segítés szerint 30 százalékos engedménnyel ad takarmányfeléket azoknak a *hisz gazdák* nak, akiket az állattenyésztési feltgyelő, a fő és az alispán és a vármegyei gazdasági egyesület megbízottja helyi szemlén csakugyan inségesnek talál. A takarmány árát azonnal készpénzben kell fizetni, de törvényhatósági jótállás mellett két évi haladékot is ad a kormány kamatmentesen. Takarmány-előkészítő gépeket is ad, illetőleg ezek beszerzésének és szállításának díját részben ellátja. Az inséges takarmány szállítást a vasutak kedvezményes díjjal végzik, de ebből Zala és az ország határán belül 50 km távolságra eső állomások kiesnek, nehogy a kedvezményt az ország határán átviendő takarmányfelék is élvezzék.

— **Az ország termése.** A földmivélsügyi miniszter legutóbbi kimutatása szerint a a folyó évben termelt: *buza* 39,456,200, (tával 32,796,910) q, *rozs és kétszeres* 12,035,600 (10,693,200) q, *árpa* 12,226,700, (13,733,560) q, *zab* 10,262,500, (11,537,128) q, *Tengeri* várható 38,573,500, (39,428,406) q, *burgonya* 36,140,800, (48,486,971) q. Vármegyének termése: *buza* 565,100 (597,650) q, *rozs és kétszeres* 516,100, (457,826) q, *árpa* 266,700, (288,722) q, *zab* 128,100, (150,812) q, *Tengeri* 282,400, (344,163) q, *burgonya* 764,400, (1,079,217) q.

— **Megszűnik a kofák uralma.** Az évtizedek óta országszerte megnyilatkozó kivánságnak, hogy a kofauralomnak gát vetessék, végre mégis lesz foganatja. A kormány törvényhozási uton akarja szabályozni az élelmiszer árusítását és pedig: elrendelik az elővásárlási tilalmat és kofáknak, illetve élelmiszer-árusítóknak iparlézési engedély csak korlátozott számban fog kiadni. Minden kofa számot kap és a városból élelmiszereket kivinni csak vámfizetés mellett lehet. Továbbá az országot kerületekre osztják be és minden kerületnek lesz egy középontja, ahol a nem romlandó élelmiszerek gyűjtésére raktárak állíttatnak. Az egész országban egységes piaci rendszabály lesz. A szabad kereskedelem és szabad ipar elve ugyan egy kis csorbát fog szenvedni, de azért a reform meglesz és attól sok tekintetben javulás várható.

— **Országos vásár.** Folyó hó 24-én tartották a sümegi bertalannapi országos vásárt. Nagyon silány vásár volt.

— **Sok a gomba.** Az augusztusi hatalmas esők s a rákövetkeztet meleg napok új munkára serkentették a természet erejét. Sok-

féle növényzet nekizsendült, amelyik még zsendülhetett. Különösen rengeteg gomba terem, igazán a gomba közmondásszerű bujaságával. Napról-napra sok s értékes gomba kerül a sümegi piacra is. A háziasszonyok részéről jó kelendőségnek örvend, különösen a pompás vargánya. Nem lehetne-e a mostani bújá gombatermésével szárítva messzebb földre is kereskedni?

— **Ismét egy szép eljegyzési hír.** A múlt számunkban emítettük, hogy Esztergomban tudják a legszebb eljegyzési híreket írni az újságok. E héten ismét ez a szép hír jelent meg.

— **Eljegyzés.** Milyen kontraszt! A tavasz virágai mind elhervadtak a rózsabokrok piros rózsákban mind elvérzettek s a Nap tomboló melegje már kibontotta az első őszi rózsát és egy ifjú pár most tartja az első májusi: tavaszi szerelmük legszebb ünnepét, eljegyzésüket. Ugyanis f. hó 20-án huzza polgármesterünk szép leánya, Vimmer Marianna újjára Blacsák Ferenc azt a gyűrűt, amit a kis aranykovács, az édes Amor kalapált. Vimmer Mariannát mindnyájan ismerjük, bemutatjuk hát vőlegényét is. Blacsák: intéző Pappenheim gróf, Nógrád-megyei bújoki uradalomban a kiskéri pusztán.

— **Az időjárás szeptemberben.** A Meteor jelzése szerint szeptember csomópontjai 3-9-10-11-17-21-22-23-24-25. és 27-re esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 9-11-23. és a 28-ikiak. A csomópontok, bár sűrűn következnek egymásután, hosszabbban tartó változásokat nem ígérnek, miután általában inkább meleg és száraz jellegűek. Csapadékosok a 9. és 11-iek, amelyek közé a telt Hold napja kerül, ami csökkenti ezek csapadékos jellegét. A 23-iki szintén nagyobb mennyiségű csapadékot, esetleg viharos lehűtést is hozna, ha erre a 22-iki nem bírna ellentétes befolyással, de a Holdnak e napra eső földtávola csökkenti a csapadék nagyobb méretű kifejlődését, így szeptember hava általában inkább meleg és száraznak ígérkezik, mint telcsapadékosnak, sőt ha a napon előjövő erőhatások kitörései és nem ciklonos jellegűek lesznek, akkor e hónap az idén is kelleténél szárazabban fog lefolyni, mint ahogyan ez a mezőgazdákra kívánatos lenne.

— **Szöllőink.** Az idén az egyszerű espreseként bátran két 1-lel írhatjuk a szőlőt, oly bőséges szüretre van kilátásunk. A volt augusztusi esők kitűnő hatással voltak a fűtőkre, a fűszemek megnöttek, megduzzadtak. A mostani meleg időjárás pedig ugyancsak érleli a szőlőket. A sümegi pompás sasza-szőlő már keresletnek örvend, a szőlőkosarak mennek vadór újtukra messze földre. Ha időjárásunk kedvező lesz, akkor olyan szüretünk lesz, hogy gazdáink piros betűvel írhatják bele 1908-at a szüretük krónikájába. A hordó máris gondot okoz gazdáinknak. Tegnap már balatonmelléki gazdák jártak Sümegen is hordóért.

— **Baleset.** Bardón József sümegi mészgyári munkásnak lábán folyó hó 28-án egy kövel rakott kocsit keresztül ment s lábafejét összezúzta.

— **Kellemetlen vendég.** *Drungics* Katalin cselédleány szállást kért Csonka Elek sümegi börtönőrnél, mert beteg. A jólelkű börtönőr oda fogadta a leányt, nem is sejtve b. tegségét. Éjszaka idején azután, mikor Csonkák aludtak, a gólya néni is szállást kért a portán s egy kis babát rejtett a leány ágyába. Reggel azonban a kis baba halott volt, Kati el is rejtette a szalmazsák alá, hogy észre ne vegyék. Végre mégis csak megvallotta az esetet Csonkánénak. Így hamarosan kitudódott a dolog. A kis hullát az orvosok fölboncolták. Megállapították, hogy a gyermek élve született. Most a cselédleány ellen folyik a vizsgálat.

— **Gyilkos öngyilkos.** Fitos István baktúti lakos izgága ember volt. A családját folytonos rettegésben tartotta. Néhány évvel ezelőtt a családjára és édes anyjára lövöldözött, amiért 3 és fél esztendőig fogságban ült. A fogság után még durvább lett a természete. Mindenáron gyilkolnia kellett.

F. hó 25-én reggelre az édes anyját özv. Fitos Pálnét a fekvő helyén halva találták. Fitos István anyjának a gyilkosa lett: talán örület közben fojtotta meg az anyját. Maga pedig eltűnt. A hivatalos vizsgálat esendőörökkel kerestette a gyanúsit embert. Amíg a esendőörök a távolban nyomoztak, addig a hivatalos emberek egyike a gyilkos tulajdonát képező palinkafőző helyiségre terelte a figyelmet. A magánosan álló épületben meg is találták a keresett gyilkos öngyilkost. Fitos István felakasztotta magát. 5 gyermeket hagyott árva és 4 testvérét fosztotta meg az anyától. A borzadályt keltő esetelek a lélek eldurvulása lehet az igazi oka.

— **Aki sikerrel akar hirdetni,** forduljon az Általános Tudósító (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII. Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

— **Tehénvásár.** Vásárra ment az atyafi, valami alkalmas fejőstehen vásárlása irányában. Amint ott mustrálná, gustrálná a teheneket, hát megszólítja a furfangos Ambrus gazda:

— No, mire végzi kend?

— Láthatja.

— Hász'e látom, csak azt nem tom, minek hajul le keed, oszt mit nézi alulról fölfelé a beste tehenit, mintha ű vóna a csillagos égboltozat?

— Biz igaz a! lpege úgy nézem, mer hát aztat tapogatom, hogy miféle állat, van-e teje, vagy nincs-e? Mer nem hust akarok én vennyi, hanem tejet. Érti kend?

— Értem hát. *De ha csakugyan tejet akar vennyi, vegye meg az én tehenemet.*

Alkudtak egy csöppet, összecsaptak, megitták az áldomást, megiratták a »paksust« s az atyafi boldogan noszogatta hazafelé a tehenet.

Fél év múlva megint találkoznak a berta-lan napi vásáron s az atyafi megszólítja Ambrus gazdát:

— Hajja keed, Ambrus sógor?

— No, mia?

— Mondok igaza vót keednek.

— Hász'e csak az igazat mondom.

— Azt ám, mer mióta megvettem a tehenet, azótául *mindéig úgy veszem a tejet*, mer hát fél esztendő óta egy csipetet se adott, — az árgyellusát!

— **A végrehajtási eljárásról** szóló új törvény kapható lapunk kiadóhivatalában 1 K 20 fillért.

— **Grünfeld J. férfi-szabó Sümegen** ajánlja az őszi és teli idényre dús választékú szövetraktárát, mindenemű férfi ruhák készítésére a legújabb divat és szabás szerint olcsó és pontos kiszolgálás mellett. Meghívásra helyben vagy vidéken megjelenik dús választékú mintáival.

— **Egy sötét, közép** karban levő földött kocsit eladó. Cim a kiadóhivatalban.

— **Eladó zongora.** Egy jó karban levő zongora olcsó árban eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Vasuti menetrend.

Érvényes május 1-től.

Ukk felé indul:

D. e 5 ó. 48, 10 ó. 34, d. u. 2 ó. 41, és 6 ó. 15 perckor.

Tapolca felé indul:

D. e. 8 ó. 33, d. u. 12 ó. 19, 4 ó. 19 és esti 8 ó. 5 perckor.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Boroshordók

30 hectóstól lefelé 3 hectóság minden nagyságban kaphatók Szigligetben, Ciframajorban, u. p. Balaton-Ederics. A hordók leszállítását az állomásra díjtalanul végezzük.

Szigligeti Bergazdaság
utolsó posta, távirtda és vasutállomás
Balaton-Ederics.

Tegnap ketségbe volt esve a direktor.

Az új operának kellett volna lennie, az összes jegyek el voltak adva és délben mondja hős tenorista, hogy semmi hangja sincs. A színházi orvos 8 napi pihenőt rendelt. Ekkor rohan direktor az első legjobb üzletbe és vesz egy doboz Tay-féle Soderer Mineral-pastillát s addig könyörög a tenoristának, míg ez egy pár pasztillát forró tejen bevesz és aztán még egy párat a szájában elolvaszt. No, — és hogy énekelte este? Fényesen. És ezt csak a pasztillák tették. 1 doboz ára 1 K 25 f. Minden gyógyszerárba és drogériában kapható.

Főügynökség

Magyarország és Ausztriára:

W. Th. Guntzert, Wien, IV., Grosse Neugasse 27.

Szükségeiteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztalos. Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-utca.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.
CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kisfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KALMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.

FEJES LAJOS, hentes és kocsmáros. Árpád-u. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

GRÜNFELD J. uri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ hétköznapi vendéglős és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVACS ZSIGMOND borbély és fodrász.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és lisztkereskedő Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sirkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SKÁLAK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránnyal szembe.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán és üvegáru nagykereskedése.

ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdonos. Gabonacsere.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyugyógyosztár által Majna-Frankfurt.

Fogorvos.

Wellner Gyula veszprémi fogorvos
szeptember hó 5-én

városunkba érkezik és a nagyvendéglőben a fogbajban és foghiányban szenvedőknek rendelkezésére áll. Mivel veszprémi műtermében nagyon el van foglalva és így hosszú időt nem tölthet Sümegen, igen kéri a közönséget, hogy

szeptember 5. 6 és 7-én jelentkezzék,

hogy idejét be tudja osztani és mindenkit kielégíthessen.

Wellner fogorvost, kit városunkban sokan ismernek ügyességéről és jó modoráról, ajánljuk a fogbajosok figyelmébe.

Műtermében egész nap található!!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

Keszthelyen 25 év óta fennálló

rőfös és divatáru üzletemet
más vállalat miatt

feloszlatom

és hatóságilag engedélyezett

végeladást

tartok.

Az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom, minélfogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy az olcsó bevásárlásra kedvező alkalmat minél előbb használja fel.

Teljes tisztelettel

Hochstädter Mór
Keszthelyen.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

a kiadóhivatal.

Márkus Salamon Fia cég áruháza

Sümege, Kossuth Lajos ucca.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a tavaszi és nyári idényre: legujabb és legdivatosabb ruhakelmékből, gyapju, pamut, delin, battist, blouzkelmékből, vásznak, paplanok, ingek, nyakkendők, gallérok és kézelőkből. Nyaktük, ing- és kézelőgombok.

Ágy- és asztalterítők, szőnyegek, függönyök a legjutányosabb árakon.

A nagyérdemű hölgyközönség kívánságának megfelelően, egyes ruháknak és blouzoknak való legfinomabb kelmékből, selymekből dús választéku raktárt tartok.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Sétabotok. Hazai gyártmányú eső- és napernyők.

Mindennemű

nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elfogadtatnak.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümegen.